

BOEKBESPREKINGEN

R.A. Maas Geesteranus 1993. *Mycenas of the Northern Hemisphere. I. Studies in Mycenas and other papers; II. Conspectus of the Mycenas of the Northern Hemisphere.* Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen, Amsterdam. prijs Fl. 160,- (voor leden van de N.M.V. Fl. 120,-).

Naar de verschijning van deze twee delen hebben veel mycologen in binnen- en buitenland reeds lang uitgezien. Met deze publicatie zijn eindelijk de vele artikelen over *Mycena* (in totaal 52) van ons erelid Dr. R.A. Maas Geesteranus in gebundelde vorm beschikbaar. Het eerste deel bevat de artikelen uit de serie "Studies in *Mycena*". In deze serie zijn de resultaten van type-studies samengevat en zijn oude namen kritisch geëvalueerd. Ook enkele nieuwe soorten worden beschreven. Het tweede deel bevat de artikelen uit de serie "Conspectus of the Mycenas of the Northern Hemisphere", een kritische revisie van de *Mycena*'s van het noordelijk halfrond. Dit gedeelte bevat een sleutel tot de secties binnen *Mycena* en voorts sleutels tot de soorten van de verschillende secties. Helaas zijn enkele nieuwe soorten, die werden beschreven nadat de sectie bewerkt was voor de Conspectus, niet in de sleutels opgenomen. Ook vind ik het jammer dat in de sleutel tot de secties verwijzingen naar de pagina's, waar de sectie uitgebreid behandeld is, ontbreken.

Over het algemeen lijkt het niet moeilijk om een *Mycena* macroscopisch te herkennen. Het is daarom wellicht goed om op te merken dat de omgrenzing van het geslacht in deze boeken niet geheel dezelfde is als in de *Flore analytique* of in de *Kleine Kryptogamenflora*. Zo ontbreken de soorten *M. pudica* (door Maas Geesteranus in *Resinomycena* geïnclassificeerd) en *M. rorida* (volgens Maas Geesteranus in een eigen geslacht thuishorend); *Mycena ochrogaleata*, bij Moser in *Hemimycena* geplaatst, wordt wel in dit boek behandeld, maar met de aantekening dat de afgrenzing van *Mycena* ten opzichte van *Hemimycena* juist bij deze soort lastig is.

De sleutels zelf zijn dichotoom opgebouwd en bestaan meestal uit duidelijk contrasterende kenmerken. Dit betekent niet dat het op naam brengen van *Mycena*'s voortaan gemakkelijk is. Het determineren van *Mycena*'s zal in een aantal gevallen nog steeds lastig blijven. Met name is enige subtiliteit vereist bij het nauwkeurig bestuderen van de hyfen van de hoedhuid en de steelhuid. Juist dit laatste kenmerk wordt door Maas Geesteranus als zeer belangrijk beschouwd. De duidelijke illustraties moeten echter de zorgvuldig werkende mycoloog in de meeste gevallen verder kunnen helpen. Belangrijke kenmerken zijn daarnaast de twee- resp. viersporigheid van basidiën (alleen te onderzoeken aan voldoende rijp materiaal, aangezien de vier sporen vaak ongelijktijdig gevormd worden!), en de aanwezigheid van gespen. Juist bij soorten met tweesporige basidiën is dit laatste kenmerk belangrijk omdat dit gerelateerd lijkt aan de wijze van voortplanting (homothallie bij taxa met gespen, apomixis bij taxa zonder gespen), en dus aan de wijze waarop variatie in stand wordt gehouden.

Met het verschijnen van dit boek, dat onmisbaar is voor elke mycoloog die zich serieus met *Mycena* wenst bezig te houden, zijn vanzelfsprekend niet alle problemen opgelost. Nieuwe soorten worden nog steeds ontdekt, ook in Nederland. Andere soorten zijn zeer variabel; voor een belangrijk deel is dit verholpen door het meer dan eens uitsleutelen van een soort in de tabellen. Zo wordt *M. leptcephala* vijf keer uitgesleuteld, en *M. niveipes* vier keer in de sleutel van de sectie *Fragilipedes*. Soms zijn de verschillen tussen soorten

zeer klein, zodat ze alleen met behulp van combinaties van kenmerken kunnen worden gescheiden, zoals in het soortenpaar *M. filopes* en *M. metata*, waar vooral bij donkere vormen, die door veel mycologen *M. sepia* worden genoemd, de determinatie lastig zal blijven. Ook in *Mycena* zijn er tot slot de onvermijdelijke gevallen waarin de verschillende gegevens elkaar tegen lijken te spreken, zodat de bewerker voor een lastige beslissing staat. Zo is *M. leucogala* morfologisch wel te onderscheiden van *M. galopus*, maar wijzen immunologische gegevens er juist op dat zij tot een en dezelfde soort horen. Maas Geesteranus heeft hier de morfologie het zwaarste laten wegen.

We mogen Maas Geesteranus dankbaar zijn voor het vele werk dat hij aan de *Mycena*'s heeft besteed. Gelukkig is zijn kennis nu voor alle mycologen beschikbaar gekomen.

Thomas W. Kuyper

VERENIGINGSNIEUWS

MYCENA-DAG

Op zaterdag 9 oktober wordt er een studiedag georganiseerd, gewijd aan het geslacht *Mycena*. De opzet van deze dag zal ongeveer gelijk zijn aan die de *Russula*- en *Cortinarius*-dagen van afgelopen jaren. In het ochtendprogramma zal aandacht worden besteed aan veldkenmerken en het goed verzamelen van *Mycena*'s. Voor de taxonomie zijn voornamelijk microscopische kenmerken van belang en die zullen dan ook 's middags aan de orde komen. Ook bestaat de mogelijkheid om uw eigen gedroogde en geannoteerde materiaal, en vers materiaal te determineren. Voor het welslagen van de dag is het gewenst dat u zelf vers materiaal meebrengt. Deze dag zal in Leiden worden gehouden op het Rijksherbarium.

U kunt zich vóór 15 september opgeven bij:

E.C. Vellinga, p/a Rijksherbarium, Postbus 9514, 2300 RA Leiden, tel. 08370-95491, 071-130541, of 020-6940684 (bij voorkeur tussen 20.00 en 21.00 uur)

Het aantal deelnemers is beperkt door de beschikbare ruimte. De deelnemers krijgen nog nader bericht over precieze tijd en plaats.

ERELIDMAATSCHAP VOOR KEES BAS

Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de Nederlandse Mycologische Vereniging te Arnhem op 17 april 1993 is bij acclamatie besloten Kees Bas te benoemen tot erelid van onze vereniging. Hij kreeg deze onderscheiding op grond van zijn buitengewone verdienste voor de NMV. Een verdienste die zowel ligt op het gebied van zijn wetenschappelijke mycologische werk als van zijn persoonlijke inzet voor de NMV.

Nadat de ledenvergadering hem met het erelidmaatschap had bedacht sprak de nieuwe voorzitter, Eef Arnolds, hem toe en betrok daar ook Fenna bij. Kees, merkbaar geroerd, dankte daarna de leden, die hij als een "vrolijke stimulerende vriendenclub" omschreef.

In het begin van de jaren vijftig toen Kees als student een doctoraalonderwerp aan Amanieten deed en daarvoor het hele land afreinde en -fietste, was de situatie in de